

ФІСКАЛЬНА ПОЛІТИКА В УМОВАХ МАКРОЕКОНОМІЧНОЇ СТАБІЛІЗАЦІЇ

2019

**ДЕРЖАВНА ФІСКАЛЬНА СЛУЖБА УКРАЇНИ
УНІВЕРСИТЕТ ДЕРЖАВНОЇ ФІСКАЛЬНОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ
НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ІНСТИТУТ ФІСКАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ**

ФІСКАЛЬНА ПОЛІТИКА В УМОВАХ МАКРОЕКОНОМІЧНОЇ СТАБІЛІЗАЦІЇ

**Збірник матеріалів
IV науково-практичного інтернет-семінару
(Ірпінь, 25 лютого – 7 березня 2019 р.)**

Мережеве електронне видання

**Ірпінь
2019**

УДК 336.221.4(063)
ББК 65.261.4я431
Ф 63

*Рекомендовано до друку як електронне видання
Вченою радою Науково-дослідного інституту фіскальної політики
(протокол № 2 від 14.03.2019)*

Редакційна колегія:

Коротун В. І., к.е.н., с.н.с. (голова); **Брехов С. С.**, к.е.н. (заступник голови); **Нагорічна О. С.**, к.пед.н., с.н.с. (заступник голови); **Білецька Г. М.**, к.ю.н.; **Дейнека В. Ф.**; **Ковтунович Н. Л.**; **Корень Н. В.**, к.е.н., с.н.с.; **Новицька Н. В.**, к.е.н.; **Подік І. І.**, к.е.н.; **Селезень П. О.**, к.ю.н., с.н.с.; **Федчук С. І.**, к.ю.н., с.н.с.; **Габорах Т. А.**; **Гороховець Є. В.**

Ф 63 **Фіскальна політика в умовах макроекономічної стабілізації:** збірник матеріалів IV науково-практичного інтернет-семінару (м. Ірпінь, 25 лютого – 7 березня 2019 р.). Ірпінь: НДІ фіскальної політики, 2019. 168 с.

Збірник містить матеріали IV науково-практичного інтернет-семінару «Фіскальна політика в умовах макроекономічної стабілізації», який проходив 25 лютого – 7 березня 2019 р.

У збірнику розкрито концептуальні засади розвитку фіскальної політики в умовах євроінтеграції, досліджено проблеми та напрями вдосконалення системи адміністрування податків і зборів в Україні, а також проаналізовано міжнародний досвід із запобігання корупції у фіскальній сфері й можливість упровадження зарубіжних методик у діяльність фіскальних органів України.

Видання розраховане на науковців, викладачів, працівників органів державної влади, студентів та аспірантів, а також усіх, хто цікавиться окресленою проблематикою.

**Редакційна колегія не завжди поділяє позицію авторів.
За точність викладеного матеріалу відповідальність покладається на авторів.**

УДК 336.221.4(063)
ББК 65.261.4я431

Наукове видання

8,9 умовн. друк. арк. Об'єм файлу – 3,5 МБ.

Виготовлювач

08200, Науково-дослідний інститут фіскальної політики, вул. Університетська, 31.
тел.: (04597) 604-75.

© Науково-дослідний інститут фіскальної політики, 2019
© Університет державної фіскальної служби України, 2019

ЗМІСТ

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ IV НАУКОВО-ПРАКТИЧНОГО ІНТЕРНЕТ-СЕМІНАРУ	8
КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ ФІСКАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ	8
Nataliya Koren MODERNIZATION OF FISCAL MECHANISMS FOR ENSURING ECONOMIC DEVELOPMENT	8
Болюбаш Євгеній Анатолійович КОНЦЕПТУАЛЬНІ ОСНОВИ ЕФЕКТИВНОГО УПРАВЛІННЯ ФІНАНСАМИ ДЛЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ	12
Бухтіяров Олексій Анатолійович, Босак Інна Анатоліївна ПОДАТКОВА ПОЛІТИКА УКРАЇНИ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ	16
Дерій Ольга Володимирівна, Дума Надія Валеріївна ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ОПОДАТКУВАННЯ В УКРАЇНІ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ	19
Диха Марія Василівна ФІСКАЛЬНИЙ ПРОСТІР У КОНТЕКСТІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ КРАЇНИ	21
Євсєєва Ірина Олександрівна, ПРОЦЕДУРА МЕДІАЦІЇ: ДОСВІД РОСІЙСЬКОЇ ФЕДЕРАЦІЇ	24
Єфіменко Людмила Леонідівна МЕДІАЦІЯ В ПОДАТКОВИХ СПОРАХ: СВІТОВІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ВПРОВАДЖЕННЯ В УКРАЇНІ	28
Жданова Віта Петрівна КРАЇНА ПОХОДЖЕННЯ ТОВАРУ ВІДПОВІДНО ДО РЕГІОНАЛЬНОЇ КОНВЕНЦІЇ ПРО ПАН-ЄВРО-СЕРЕДЗЕМНОМОРСЬКІ ПРЕФЕРЕНЦІЙНІ ПРАВИЛА ПОХОДЖЕННЯ	31
Капітанець Світлана Володимирівна СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ МАГАЗИНІВ БЕЗМИТНОЇ ТОРГІВЛІ	34
Корнєвський Валентин Радиславович, Дума Надія Валеріївна ВПЛИВ ПОДАТКОВИХ НАДХОДЖЕНЬ НА ДІЯЛЬНІСТЬ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ ТА МІСЦЕВИЙ БЮДЖЕТ	37

Капітанець Світлана Володимирівна,
к.пед.н., доцент,
старший науковий співробітник
НДІ фіскальної політики
Університету ДФС України

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ МАГАЗИНІВ БЕЗМИТНОЇ ТОРГІВЛІ

Сучасний стан суспільних відносин, крім іншого, указує на необхідність у створенні сприятливих умов для розширення міжнародної торгівлі, у тому числі безмитної через магазини Duty Free. Адже торгівля у згаданих магазинах є перспективним напрямом розвитку малого і середнього бізнесу. А тому до основних завдань вирішення цього питання можна віднести такі: збільшення кількості малих і середніх підприємств зі згаданого виду бізнесу, підвищення вітчизняної частки товарів в асортименті магазинів безмитної торгівлі на території держави. Не менш важливим залишається консолідування розрізнених інтересів учасників ринку, а також встановлення прямого і конструктивного діалогу між державною владою і учасниками ринку безмитної торгівлі.

Нагадаємо, що магазини Duty Free сьогодні є невід'ємним атрибутом будь-якого міжнародного аеропорту. Пасажири, особливо європейці, уже багато років роблять вибір між подорожами поїздом, автомобілем і літаком на користь останнього, у тому числі і через можливість придбати певні товари за ціною, значно нижчою, ніж у звичайних торговельних точках, оскільки товар на території зони вільної торгівлі, зокрема аеропорту або на борті повітряного лайнера, традиційно не обкладається податками.

Загалом, магазини Duty Free – це маркет-простір у зоні вільної від митної торгівлі. Практично завжди вони розташовані після пункту, де проходять паспортний контроль для виїзду, і до перетину наступного кордону, наприклад, на залізничних вокзалах або в аеропортах [1]. У деяких країнах (Аргентині, Угорщині, Малайзії або в окремих аеропортах США і Канади) в магазини Duty Free можна потрапити після проходження прикордонного контролю. Іноді безмитні торгові точки розміщуються взагалі за межами будь-яких портів чи вокзалів: так практикується в Австралії, Новій Зеландії, Південній Кореї, Таїланді, на Філіппінах, Багамах і Ямаїці. Зазвичай у Duty Free дозволяється одноразово придбати не більш як 10 предметів одного типу. У більшості цивілізованих країн відвідувачам забороняється розкривати товар до посадки. Оплату в Duty Free можна здійснити будь-якою твердою валютою, дорожніми чеками і кредитними картками.

Як відомо, безподатковими товарами почали торгувати на бортах повітряних суден, потім – на морських судах і в портах. На сьогодні у різних куточках світу працює понад сотня закладів на зразок Duty Free і щороку їх

кількість активно зростає. Основними гігантами цього бізнесу вважаються ірландська компанія Aer Rianta, німецькі Gebr. Heinemann і Weitnauer. Ще один різновид магазинів безмитної торгівлі – «відомчі» Duty Free. Вони розраховані на спеціальний контингент іноземців, які постійно проживають у країні: дипломатів, військовослужбовців та ін. Звичайним туристам послугами цих магазинів, як правило, не дозволяють користуватися.

До 2016 року перше місце у світі з продажів у магазинах безмитної торгівлі утримував Dubai Duty Free. Продажі в магазинах безмитної торгівлі Дубайського міжнародного аеропорту зростають і надалі. Проте наразі найбільший у світі аеропорт з безмитним продажем товарів – аеропорт Інчхон у Південній Кореї, де у 2016 році загальний продаж становив 1,85 млрд доларів США [2] і який впевнено обігнав Dubai Duty Free з продажем у 1,82 млрд доларів [3]. Таким чином, головні акценти у розвитку магазинів безмитної торгівлі чітко зміщуються у бік Азії та Тихоокеанського регіону.

Традиційно до трьох лідируючих категорій товарів відносять алкоголь, парфумерну продукцію та вироби із золота, хоча деякі зміни у попиті на певні товари під впливом зовнішніх факторів усе-таки відбуваються. За результатами останніх досліджень компанією Generations Group (Швеція) діяльності Duty Free Shops, уже виокремлено десять категорій найбільш купованих товарів у таких магазинах, а саме: жіночу парфумерію, жіночу косметику, спиртні напої, товари для чоловіків, сигарети, ювелірні вироби, аксесуари, кондитерські вироби, вироби зі шкіри, годинники. Це не лише свідчить про підвищення інтересу до магазинів безмитної торгівлі, а й спонукає до розширення їх діяльності та збільшення асортименту товарів.

Дані досліджень, що були озвучені восени 2018 року у Каннах на Міжнародній виставці-конференції «The Duty Free and Travel Retail Global Summit», указали на стійку тенденцію до збільшення продажів товарів у Duty Free. Зокрема, зростання продажів у 2017 році (порівняно з 2016 роком) відбулося загалом на 10,7 % і його можна спостерігати за всіма складовими такої класифікації [4]:

- *місця продажів*: в аеропортах – на 7,6 %, на повітряних суднах – на 3,1 %, на морських суднах – на 2,2 %, в інших магазинах – на 26,6 %;
- *регіони продажів*: Європа – на 7,1 %, Америка – на 7,4 %; Середній Схід – на 7,3 %; Африка – на 1,1 %, Азія і Тихоокеанський регіон – на 12,6 %;
- *товарна лінійка*: алкогольні напої – на 8,5 %, парфумерія і косметика – на 19,3 %, тютюнові вироби – на 0,0 %, кондитерські вироби та інші продукти харчування – на 4,2 %, аксесуари – на 4,5 %, годинники, ювелірні вироби та книги – на 4,4%, електроніка, сувеніри та інші товари – на 2,5 %.

У 2018 році (порівняно з 2017 роком) зросли продажі на 19,8%. Лише за ознакою «товарна лінійка» відбулися зміни у бік збільшення продажів таких

товарів: алкогольних напоїв – на 14,7 %; парфумерії і косметики – на 15,9 %; тютюнових виробів – на 6,0 %; кондитерських виробів та інших продуктів харчування – на 12,2 %; аксесуарів – на 1,4 %; годинників, ювелірних виробів та книг – на 5,1 %; електроніки, сувенірів та інших товарів – на 4,1 %.

Крім того, зарубіжний досвід показує, що неавіаційні доходи дають малим європейським аеровокзалам 25–30 %, а великим – близько 50 % виручки. При цьому ціни в магазинах Duty Free на території європейських аеропортів нижчі за звичайні ціни у супермаркетах лише на 6–7 %. Але, понад половина пасажирів, згідно з опитуванням британської дослідницької компанії Kelcoo, вірять, що «знижка» перевищує 20 %.

За оцінками аналітиків, які вивчали досвід роботи Duty Free в аеропортах Нової Зеландії, Австралії, Індії, Ісландії, Шрі-Ланки, Угорщини та Філіппін, багаторазово збільшити прибутковість цього бізнесу дозволить те, що до вже звичних майданчиків безмитної торгівлі в аеропортах у зоні вильоту додадуться магазини у зоні прильоту.

Таким чином, надання більш широких можливостей для розвитку магазинів безмитної торгівлі Duty Free та відсутність адміністративних бар'єрів сприятимуть ефективному розвитку індустрії. А тому для України активізація розбудови цього виду бізнесу є цілком обґрунтованою. Безмитна торгівля має величезний потенціал для розвитку. Чималу платформу для діяльності формують такі напрями, як поява нового каналу торгівлі на міжнародних залізничних вокзалах, будівництво і модернізація міжнародних автомобільних пунктів пропуску на території України, розвиток термінальної індустрії, запуск масштабних державних програм за лінією індустрії транспорту та подорожей, а також розвиток нових бізнес-форматів для ринків Duty Free. Також важливим моментом у розвитку безмитної торгівлі є вплив такого формату на привабливість країни, як туристичний об'єкт.

Список використаної літератури

1. Duty Free: как это работает? URL: <https://34trevel.me/post/duty-free>
2. Incheon Airport duty free sales hit US\$2bn in 2016. URL: <https://www.trbusiness.com/regional-news/asia-pacific/incheon-airport-duty-free-sales-hit-us2bn-in-2016/114119>
3. Cleofe Maceda, Dubai Duty Free sales drop on currency fluctuations. *Reporter. Senior Web* (2017-01-05). URL: <https://gulfnews.com/business/retail/dubai-duty-free-sales-drop-on-currency-fluctuations-1.1956773>
4. TFWA World Conference. URL: <https://www.tfwaworld.com/inreview/TFWA-World-Exhibition-Conference-2018-in-Review/Home>